CENA 10 GROSZY

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
Z odnoszeniem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . 6 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 293 (8220). Piątek, dnia 18 grudnia 1925 r. Rok XXXIII.

Zamknięcie Sesji Rady Ligi Narodów.

GENEWA, 17. (Radio). Radza Ligi Narodów na popołudniowem posiedzeniu wczoraj rozstrzygnęła sprawę Mossulu. Anglję reprezentował minister kolonji Hennery, delegaci Turcji nie stawili się na posiedzenie. Wszelkie postulaty Anglji zostały uwzględnione, z tym jednakże warunkiem, że prawa suwerenne Turcji nie zostaną naruszone. Obydwie strony zostały zobowiązane, aby wszelkiego rodzaju nieporozumienia były załatwiane pokojowo. W imieniu Anglji Chamberlain oświadczył, że rząd angielski gotów jest przyjąć wszelkie postulaty Turcji w tej sprawie i zgodnie je załatwić. Sesja ukończoną i zamkniętą została o godz. 7-ej m. 5 wieczorem. Po zamknięciu sesji zjawiła się delegacja turecka, która zameldowała ostry protest przeciwko postanowieniu Ligi Narodów.

Nowy minister skarbu we Francji.

PARYŻ, 17 (Radio). Wczoraj senator Paul Doumeur przyjął zaproponowaną przez Brianda tekę ministra skarbu. Wieczorem o godzinie 8-ej Briand przedstawił nowego ministra Prezydentowi Republiki

Zamach na Stressemana.

BERLIN, 17. (Radio). Gazety donoszą, że wczoraj po południu policja aresztowała trzech młodych ludzi przed mieszk. Stresemanna podejrzanych o planowany na niego zamach. Aresztowani należą do prawicy są to: Kaltdorf, syn wysokiego urzędnika państwowego, robotnik, którego nazwisko nie zostało ustalone i urzędnik kancelaryjny Lorenz, syn profesora. — Stwierdzono, że był to planowany spisek.

Ślizgawica w Berlinie.

BERLIN, 17. (Radio). Wskutek nagłego mrozu powstała wczoraj w mieście ślizgawica, wskutek której wiele osób zostało silnie poszwankowanych i musiano je odwieść do szpitali.

Wydalanie niemieckich nauczycieli za szkół alzackich.

PARYŻ, 17. (Radio). Wczoraj w parlamencie dwaj deputowani alzaccy Muller i Oberkisch interpelowali rząd z powodu wydalenia nauczycie

li Niemców z alzackich gimnazjów francuskich Minister oświaty Diladier odpowiedział że nastąpiło to na skutek rozporządzenia władz alzackich nad którymi on nie ma władzy.

Demonstracja bezrobotnych w Hamburgu.

HAMBURG, 17. (Radio). Wczoraj olbrzymi tłum bezrobotnych obległ ratusz, z okrzykami: „pracy i chleba". Część wdarła się do wewnątrz i poturbowała urzędników. Gdy zjawiła się policja, przywitano ją kamieniami. Policji jednakże udało się tłum rozpędzić. Wiele osób jest rannych. Dokonano licznych aresztowań.

Misja Kocha zagrożona.

BERLIN, 17. Misja tworzenia rządu niemieckiego przez Kocha napotyka na wielkie trudności. Porspektywy powodzenia oceniane są bardzo sceptycznie. Wielkie wrażenie wywołał fakt, że premjer Bawarji Held, w bawarskim landtagu wypowiedział się publicznie przeciw premjerostwu Kocha.

BERLIN, 17. Na wczorajszych obradach frakcji parlamentarnych przyjęto zgodnie program rządowy ministra Kocha w ogólnych zarysach. Ani socjal-demokraci, ani niemiecka partja ludowa nie podniosły specjalnych zarzutów. Obie te partje okazują najlepsze chęci oraz gotowość do udziału w rządzie. Dziś przed południem mają się odbyć dalsze narady stronnictw, na których będzie przeprowadzona rzeczowa dyskusja nad programem rządu.

Monopol tytuniowy w Gdańsku.

GDANSK, 17. Sfery gospodarcze Gdańska zaprotestowały energicznie przeciw wprowadzeniu monopolu tytoniowego, stwierdzając, że jest to jedna z gałęzi najlepiej prosperujących przemysłu gdańskiego Sprawa utworzenia monopolu w Gdański była rozpatrywana przez sfery rządzące bez przedstawiciela sfer gospodarczych.

O połączenie stronnictw chłopskich.

WARSZAWA, 17.12. Tel. wł. Wczorej po południu odbyło się zebranie klubu parlamentarnego „Wyzwolenie", na które zapaść ma decyzja w sprawie propozycji grupy posła Bryla (związek chłopski) o połączeniu się w jedno stronnictwo.

Czechy uznają S. S. S. R. de jure.

PRAGA, 17.12. Tel. wł „Ceskie Slovo" omawia sprawę uznania SSSR de jure. Pismo czeskie twierdzi, że trudno będzie przy 41 głosach komunistycznych nie uskutecznić tego uznania, choćby nawet niektórzy członkowie narodowej demokracji stronnicy dawnej carskiej Rosji byli temu przeciwni. Uznanie sowietów de jure zmniejszy bezrobocie w Czechach, gdyż po traktacie handlowym nastąpi traktat prawny. Pozatem jak podaje gazeta większość narodu czeskiego życzy sobie tego uznania.

Burzenie soboru w Warszawie.

WARSZAWA, 17.12. Tel. wł. Wczoraj o godz. 12 w poł. odbył się zapowiedziany wybuch przy burzeniu soboru na Saskim placu. Na kilka minut prze zapowiedzianym terminem, policja zamknęła dostęp dla publiczności na plac.

Minę założyli robotnicy pod kierunkiem pyrotechnika, p. Wasilewskiego. Jako ładunku użyto trotylu w ilości około 5 klg.

Wskutek silnego wybuchu runął prawie cały narożnik soboru od strony wylotu ul Królewskiej i pl. Małachowskiego, oraz połowa ściany południowej.

Zadnych nieszczęśliwych wypadków nie było, jedynie wyleciało kilka szyb w hotelu Europejskim i okolicznych sklepach

Przy wybuchu obecni byli przedstawiciele kom. rządu i policji

Przedwojenne weksle.

ŁÓDŹ, 17.12. Tel. wł. Stowarzyszenie kupców łódzkich zwróciło się do ministerjum sprawiedliwości o przedłużenie moratorjum dla weksli przedwojnnych.

Żywność dla bezrobotnych w Łodzi.

ŁÓDŹ, 17.12. Tel. wł. Wydawanie racji żywnościowych dla bezrobotnych rozpoczęło się 16 bm.

Walka z drożyzną.

WARSZAWA, 17.12. Tel wł. Sejmowa komisja do walki z drożyzną przyjęła dziś w 3-em czytaniu ustawę, o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Notowanie giełdy gdańskiej.

W guldenach:

100 złotych 47.00.
Warszawa 44.00.
Dolar 5.22—5.23½.
Przekaz na Warszawę 11.00.

Dolar w Łodzi.

ŁÓDŹ, 17.12. W dniu wczorajszym na rynku pieniężnym w Łodzi dolar kształtował się po kursie 12,—. Banki wymiany kupowały około 12-ej efekty po kursie 11.80, sprzedawały po 11.95,

Tendencja mocna. Podaż mała.

Trzy ustawy neosanacyjne.

Do laski marszałkowskiej, zgodnie z zapowiedzią ministra skarbu, wpłynęły następujące ustawy:

1) ustawa o płaceniu przez rolników podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiopłodami;

2) ustawa o środkach zapewnienia równowagi budżetowej.

3) ustawa o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Podatki w zbożu.

Pierwsza z tych ustaw o płaceniu przez rolników podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiopłodami postanawia, że od rolników zalegających z uiszczeniem należnych od nich skarbowi państwa podatków bezpośrednich i opłat skarbowych minister skarbu władny jest pobrać te podatki i opłaty w naturze ziemiopłodami, o ile rolnik nie uiści należności gotówką w ciągu dni 14 od terminu płatności.

O ile chodzi o bieżące należności skarbowe, minister skarbu może zgodzić się na uiszczenie ziemiopłodami na prośbę rolnika.. Ceny ziemiopłodów na poszczególne okresy przyjmowane na potrzeby zaległych należności, oznaczone będą przez ministra skarbu w porozumieniu z ministrem rolnictwa, oraz przemysłu i handlu. Na zapłacenie należności bieżących ziemiopłody będą przyjmowane według miejscowych cen rynkowych. Ziemiopłody na poczet należności skarbowych przyjęte przez upoważnione do tego organa rządowe i instytucje lub organizacje, winien płatnik w terminie wyznaczonym przez władze dostarczyć do najbliższej stacji załadowczej pod groźbą kary pieniężnej w wysokości 3 tysięcy złotych, nakładanej przez władze podatkowe I-ej instancji. Od karnego orzeczenia może płatnik w terminie 14-dniowym odwołać się do izby skarbowej bądź żądać rozpatrzenia sprawy przez właściwy sąd pokoju, względnie powiatowy. — Odwołanie zawiesza wykonanie kary.

Redukcja pensji urzędniczych.

Druga ustawa w pierwszym punkcie zawiera zmianę niektórych przepisów o wymiarze uposażeń i zaopatrzeń emerytalnych, przyczem artykuł I-szy zawiera postanowienia, że w okresie pierwszych trzech miesięcy 1926 roku wszelkie świadczenia skarbowe, wynikające z ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, oraz o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem, oraz prokuratorów, jak również inne świadczenia skarbowe, obliczane dotychczas według tych ustaw, będą obliczone według zasad, obowiązujących w dniu 1 grudnia 1925 r., przy zastosowaniu zmian wprowadzonych w niniejszej ustawie (na grudzień mnożna wynosi 43 punkty).

Postanowienie to odnosi się również do świadczeń skarbowych, wynikających z ustawy emerytalnej z tą różnicą, że podstawa wymiaru dla osób, których prawa do emerytury powstały przed 1 stycznia 1925 r. nie ulega zmianie, oraz, że osobom, których prawa do emerytury powstaną w trzech pierwszych miesiącach 1926 roku, zaopatrzenie emerytalne i odprawy, obliczone będą według zasad, obowiązujących w dniu 1 stycznia 1925 roku.

Niezależnie od tego, zaopatrzenie emerytalne oraz zaopatrzenie wdów i sierot i uposażeń funkcjonarjuszów wojskowych i wojska ulega zmniejszeniu: w grupach uposażeniowych od XII do XIV kategorji o 4 i pół procent, w grupach od IX do XI kategorji o 5 procent, w grupach od 7 do VIII-ej kategorji, uposażenia sędziów i prokuratorów, oraz wszelkie inne uposażenia o sześć procent Ponadto dodatkowe punkty i mnożna zmniejsza się o 50 procent.

Art. 5 ustawy podwyższa maksymalną ilość godzin tygodniowych, ustanowionych dla nauczycieli i dyrektorów szkół średnich, seminarjów, szkół zawodowych i t. d.

Art. 7 wprowadza nowe wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i specjalne czynności administracyjne i opiekuńcze nauczycieli, oraz za zastępstwo. Dotychczasowe wynagrodzenie, ustanowione w punktach, ulega zmniejszeniu.

Uchylone zostały wreszcie przepisy art. 107, 108 i 109 ustawy uposażeniowej co do zaliczenia czasu poprzedniej służby dla nauczycieli.

W punkcie 2-im ustawy przeprowadzono pewne zmiany ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, ich rodzin, oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych, zmarłych wskutek służby wojskowej.

Ponadto wprowadza się postanowienie, że wdowy i rodzice nie mogą w żadnym razie pobierać renty w wysokości przekraczającej zarobek miesięczny zdrowego mężczyzny wzgl. zdrowej kobiety w danym zawodzie i w danej miejscowości.

W punkcie trzecim ustawa zmienia niektóre postanowienia o utrzymaniu szkół w szczególności uchylone zostają niektóre postanowienia o państwowych stypendjach oraz o innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej.

Podnosi się cyfry oznaczające liczbę dzieci w wieku szkolnym, określoną w ustawie o zakładach i utrzymywaniu szkół powszechnych, z 60 na 80, ze 100 na 120 i ze 150 na 170.

Punkt czwarty zmienia przepisy ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych punkt 5 zaś niektóre przepisy o organizacji kas chorych, oraz o administracji funduszu bezrobocia.

M. in. postanawia się, że przypadający związkom komunalnym udział we wpływach państwowego podatku dochodowego wynosić ma dla miast 15 proc., z wyjątkiem Warszawy, gdzie wynosi 20 procent, zaś dla powiatowych związków komunalnych 15 proc podatku dochodowego, — przepisanego w gminach wiejskich, a w województwach poznańskiem i pomorskiem także i na obszarach dworskich przedłuża się termin organizacji kas chorych do końca 1926 roku.

Walka z drożyzną.

Trzecia ustawa o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku w art. I-ym upoważnia radę ministrów, aby celem zaopatrzenia rynku wewnętrznego w przedmioty powszechnego użytku, tudzież zapobiegania i przeciwdziałania zwyżce cen na te przedmioty regulowała: a) wywóz zbóż chlebowych, w razie stwierdzenia ich braku, b) przemiał zbóż chlebowych i wypieki, c) ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, jakoteż odzieży i obuwia na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany, d) obrót handlowy przedmiotów powszechnego użytku wyżej wyszczególnienych.

W art 2-im postanawia się, że opłaty za korzystanie z komunalnych urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw, dostarczających ludności przedmiotów wzgl. świadczeń powszechnego użytku, wymagają zatwierdzenia właściwych władz nadzorczych. Tak samo zatwierdzenia wymagają również wszelkie zmiany tych opłat.

W art. 3-im postanowione są sankcje karne za przekroczenie rozporządzeń, wydanych na podstawie t j. ustawy. Winni temu przekroczeniu ulegają karze aresztu do 66 tygodni i grzywny do 10 tysięcy złotych lub jednej z tych kar. Grzywna może być zamieniona na karę pozbawienia wolności, według uznania władzy orzekającej jednak nie wyżej niż trzy tygodnie. Z karą grzywny lub aresztu może być połączona konfiskata przedmiotów, do których odnosi się czyn przestępczy.

Art 4-ty oznacza właściwe władze do orzekania o winie. Władzami temi są władze administracyjne I instancji, od których orzeczenia można będzie w ciągu 7 dni odwołać się o przekazanie sprawy właściwemu sądowi powiatowemu, względnie sądowi pokoju.

W art 5-ym ustanawia się, że rozporządzenia wydane na podstawie niniejszej ustawy, będą obowiązywały, o ile nie zostaną wydane na czas krótszy, do 31 grudnia 1926 roku, rada ministrów może jednak przedłużyć ich moc obowiązującą do 31 grudnia 1927 r.

Równocześnie przepisy ustawy i rozporządzeń, uchylonych rozporządzeniem wydanem na mocy niniejszej ustawy, tracą moc obowiązującą okres czasu, na który te ostatnie rozporządzenia zostały wydane

Wykonanie ustawy powierza się ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Ustawa ma wejść w życie z dniem jej ogłoszenia.

Samobójstwo w rodzinie wielkich fabrykantów w Łodzi.

Donoszą do „Przeglądu Wieczornego" z Łodzi, że wczoraj lotem błyskawicy obiegła miasto sensacyjny wiadomość o samobójstwie, wynikłem w pałacu Poznańskich, właścicieli wielkich zakładów przemysłowych.

Mimo, że w pismach miejscowych szczegółów wypadku nie zaznaczono — to jednak szybko stało się już tajemnicą publiczną to, że samobójstwa dokonał 26-letni Jerzy Poznański, syn Karola, jednego ze współwłaścicieli wielkiej fabryki.

Samobójstwo młodzieńca zrazu odniesiono na karb choroby nerwowej wkrótce wszakże fama podawać zaczęła jako powód — przygody o charakterze romantycznym.

Pałac Poznańskich, jak ustalono, był od pewnego czasu terenem przykrych zajść, wynikających wskutek coraz częstszego kołatania do niego jednej z pracownic fabrycznych, z którą młody Poznański, zatrudniony w fabryce ojca utrzymywał bliższą znajomość. Robotnica ta będąc w piątym miesiącu ciąży — domagała się decydujących rozmów z mieszkańcami pałacu, lecz daremnie, służba bowiem otrzymała polecenie nie wpuszczania jej do wnętrza apartamentów. Oczywiście, że utarczki z rozgoryczoną, rozpaczającą dziewczyną nie pozostały bez echa.

Sprawca jej niedoli młody Jerzy był bezradny. Ograniczony w wydatkach, (otrzymuje tylko skromną pensję), nie mógł przyjść z pomocą nieszczęśliwej dziewczynie. Ostatecznie niesnaski rodzinne na tem tle przepełniły czarę goryczy ambitnego młodzieńca, który uznawszy postępowanie z uwiedzioną dziewczyną za niegodzące się z pojęciem o honorze a nie mogąc stanu rzeczy zmienić — pozbawił się życia.

KRONIKA

— Popis. W czwartek, 17 grudnia o godz. 7.30 wiecz. odbędzie się w sali Towarzystwa Muzycznego, Parkowa 3, popis uczniów i uczenic Szkoły Muzycznej przy Kaliskiem Towarzystwie Muzycznem.

Bilety w cenie od 50 gr. do 1 zł. są do nabycia od godz. 5 po poł. w kasie przy wejściu.

— Przeciwko akcji monarchistycznej. Jak wiadomo przywódcy powstańców i wojaków generałowie Dowbór-Muśnicki i Raszewski, a obok nich szereg innych osób rozwija bardzo wydatną akcję monarchistyczną. Związek wojaków i powstańców w Bydgoszczy bardzo ostro wystąpił przeciw mieszaniu go w ten sposób do walki politycznej, a za nim gotuje się do wystąpienia podobnego i cały związek pomorski. Intsytucja ta, jako zrzeszenie przysposobienia wojskowego jest popierana przez DOK. i nie chce być wciągana w zamęt agitacyjny.

— Z Tow. Muzycznego. Z powodu odbyłego się w dniu 16 grudnia w sali Warszawskiej Filharmonji koncertu ku uczczeniu 30-letniej działalności artystycznej Henryka Melcera, Zarząd Towarzystwa Muzycznego w Kaliszu wysłał do Komitetu Koncertu Jubileuszowego w Warszawie, na czele, którego stoi były premjer A. Ponikowski, następującą depeszę.

„Henrykowi Melcerowi — Kaliskie Towarzystwo Muzyczne. Z rodzinnego miasta ślemy Ci czcigodny i drogi nam Jubilacie hołd serdeczny za ten niestrudzony wzór pracy, jaki dajesz młodzieży, za to prawdziwe szczere i wielkie umiłowanie sztuki, za artyzm i twórczość Twoją, sławiącą imię Polski.

W niemożności uczestniczenia w dniu wczorajszego obchodu przesyłamy Ci drogi nam Jubilacie życzenia jaknajdłuższych i szczęśliwych lat w naszej odrodzonej Ojczyźnie",

Zarząd: Bzowski, Młynarski, Bohowiczowa, Mamrothowa, Cichecki, Sadowski, Zelcer, Sobolewski, Krautstofl.

— Zmiany w djecezji. Mianowani, Ks. Wł. Zabłocki Prob. w Kościelnej Wsi.

Przeniesieni: Proboszczowie: Ks. K. Jurgilas ze Slesina i Ks. W. Rybarski z Małynia, jeden na miejsce drugiego. Ks. St. Dominiak z Naramic do Zytna.

Wikarjusze: Ks. K Penkala z Lubania do par. św. Mikołaja w Kaliszu.

— Przemianowanie Dozorów Kościelnych na Rady Parafjalne. Biskup dyjecezji Kujawsko-Kaliskiej wydał rozporządzenie treści następującej.

Zgodnie z Art. XVI i XVII Konkordatu i stosownie do 1183 kanonu Kodeksu Prawa Kanonicznego, niniejszem dekretem wszystkie istniejące dotąd w diecezji Kujawsko-Kaliskiej i Częstochowski-j, Dozory Kościelne przemianowujemy na Rady Parafjalne oraz wszystkich Księży Proboszczów i Administratorów parafji mianujemy przewodniczącymi tychże Rad Parafjalnych, dopóki nie zostanie wydane w tej mierze inne zarządzenie.

— Echa memorjału Właścicieli Nieruchomości w sprawie wymiaru podatku dochodowego za rok 1924. W numerze poniedziałkowym „Gazety Kaliskiej" podaliśmi treść memorjału powyższego do prezesa łódzkiej Izby Skarbowej z żądaniem wyjaśnienia, jakie w tej sprawie stanowisko winna zająć kaliska Komisja Szacunkowa. Na poniedziałek, dnia 14 Urząd Skarbowy zwołał komisję, w celu rozpatrzenia złożonych rekursów. Jednakże członkowie komisji, uważając, że na poprzednich posiedzeniach ich słuszne postulaty nie były uwzględniane, że jak słusznie zaznaczono w memorjale, ustawa o podatku dochodowym z r. 1925 nie była stosowaną, co nawet przyznał przewodniczący, że wymiar stosowany był na zasadzie zeznań wywiadowców, zasiadających w podkomisjach, często nie zgodnych z rzeczywistością, jednogłośnie oświadczyli, że w tym komplecie zasiadać nie mogą i równocześnie wysłali depeszę do Izby Skarbowej w Łodzi o wydelegowanie innego przewodniczącego Po oświadczeniu tym wszyscy członkowie opuścili Urząd Skarbowy i rekursy nie były już rozpatrywane. O ile nam wiadomo, w tych dniach ma przyjechać z Izby Skarbowej w Łodzi specjalnie delegowany urzędnik, który obejmie przewodnictwo i wynikłe nieporozumienie załatwi. Jużeśmy raz zaznaczyli, że wobec masowych bankructw w Kaliszu suma wyznaczona 700.000 zł. z podatku dochodowego jest niemożliwą do ściągnięcia. Dziś podkreślamy to z naciskiem: Kalisz nie jest w stanie zapłacić nawet 200.000 złotych.

— Ze Stow. Rzem. Żydów. Sprawozdanie z wyniku kasowego kwesty w dniu 15 grudnia na rzecz Kursów Wieczorowych Dokształcających Zawodowych dla Terminatorów Żydów w Kaliszu.

Dochód	Zł. 300
wydatki	Zł. 29
Czysty zysk	Zł. 271

Przy tej okazji Zarząd Stowarzyszenia Rzemieślników Żydów w Kaliszu składa swe serdeczne podziękowanie wszystkim Paniom i Panom, którzy raczyli przyczynić się do pomyślnego wyniku kwesty.

— Napad nożowy. W dniu 15/12 1925 r. o godz. 22 na Tyńcu koło cmentarza pożgany został nożem Wiatraczyk Bronisław lat 19, przez nieujawnionych dotychczas osobników.

Wiatraczyk został przewieziony do szpitala św. Trójcy w Kaliszu.

— Głód sprawcą kradzieży kaloszy. Jakubowski Feliks lat 45, bez stałego miejsca zamieszkania, zgłosił się do Urzędu Ekspozytury w dniu 16/12. 1925 r. i zameldował, że dokonał kradzieży kaloszy w gimnazjum żeńskim u Sióstr Nazaretanek i takowe zostawił w restauracji za spożyty obiad i prosił o osadzenie go w więzieniu, prośbie Jakubowskiego zadość uczyniono i osadzono go w areszcie policyjnym.

— Z nędzy do esencji. Wesołowska Stefanja, osiemnastoletnia panienka z Opatówka zgnębiona przeciwnościami życiowymi postanowiła sobie opuścić ten padoł płaczu i w tym celu napiła się esencji octowej, użyta doza jednak była zbyt małą, tak że tylko poparzyła jej wnętrzności. Desperatkę odstawiono do szpitala św. Trójcy w Kaliszu.

— Rozmowy telefoniczne. Z dniem 15 grudnia r. b. dopuszcza się rozmowy telefoniczne między Poznaniem, Inowrocławiem, Gnieznem, Ostrowem, Lesznem, Rawiczem, Krotoszynem, Międzychodem i Zbąszyniem z jednej strony, a Berlinem, Frankfurtem n Odrą, Hamburgiem, Szczecinem, Steinau Oder, Tschiherzig, Schweidnitz, Saarau Kr. Schweidnitz, Oberlangenbielau, Trachen-Schl.j Oels Schl., Beuthen Oberschlesien, Gleiwitz, Ratibor, Glogau, Grünberg Schlesien, Hirschberg Schlesien, Rothenburg Oder, Sagan i Neusals Oder z drugiej strony. O wysokości opłaty do poszczególnych miejscowości zasięgnąć można informacji w odnośnym urzędzie pocztowo-telegraficznym.

— Spadek złotego a wkłady. Odbudowa kapitału wewnętrznego następowała od chwili stabilizacji waluty powoli lecz stale. Proces ten rozpoczął się w roku zeszłym i w dalszym ciągu poważnie rozwijał się w r. bież. Suma wkładów w P.K.O., 14 największych bankach, 40 kasach oszczędności i 69 spółdzielnialniach kredytowych wzrosła w ciągu pierwszycy 7 miesięcy r. b. ze 110 do 182 milj zł. W związku ze spadkiem złotego następuje gwałtowne wycofywanie się złotego i sprawa kredytu wewnętrznego opartego na wkładach w instytucjach kredytowych cofnęła się w swym rozwoju. Spadek wkładów zaczął się od banków i w nich najsilniej się ujawnił. Wkłady w P.K.O. acz kolwiek zmniejszyły się nieco już w lipcu, w sierpniu nawet wzrosły i dopiero we wrześniu poważniej zmalały. Wkłady w Kasach oszczędności zmniejszyły się jedynie (i to tylko o 0.3%) w sierpniu, a już we wrześniu i październiku wykazują wzrost. Wkłady w spółdzielniach kredytowych wykazują zmniejszenie w sierpniu i wrześniu, a wzrost ponowny w październiku. Dane te wskazują, że najmniejszem zaufaniem cieszyły się banki.

Wkłady w powyższych instytucjach wynosiły w ogólnej sumie w dniu 31 lipca 182.1 milj. zł., w ciągu sierpnia zmalały do 180.1 milj. zł., w ciągu września spadły do 154.1 milj. zł., w ciągu października do 147 milj. zł., a więc w stosunku do stanu w dniu 31 lipca zmniejszyły się o $^1/_5$.

— Ruch cen w listopadzie. Wskaźnik cen hurtowych wzrósł w listopadzie z 122,1 (r. 1914—100) do 128,6. Wzrosły przedewszystkiem ceny mąki, mianowicie mąki pszennej 65%-ej z 37,50 do 45,88 zł. za 100 kg; mąki żytniej 70%-ej z 26,13 do 29,88 zł. za 100 kg. Silnie wzrosły również ceny nabiału, masło mleczarniane podniosło się w cenie z 4,70 do 5,70 zł. za 1 kg. Ceny mięsa spadły: wołowego z 1,61 do 1,59 zł. za 1 kg; wieprza z 1,50 do 1,35 zł. za 1 kg żywej wagi. Cukier pozostał w cenie 1,10 zł. za 1 kg. Ziemiaki fabryczne zdrożały z 2,10 do 2,47 zł. za 100 kg Ceny skór wykazują niejednolite wahania. Cena skór surowych bydlęcych podniosła się z 1,60 do 1,75 zł. za 1 kg; skór podeszwianych z 5,67 do 6,55 zł. za 1 kg; natomiast cena skór surowych cielęcych spadła z 2,05 do 2 zł. za 1 kg; a końskich z 16 do 14 zł. za 1 sztukę. Juchty tłuszczowe zdrożały z 11,47 do 12,35 zł. za 1 kg. Żeliwo (170 zł. za tonę); żelazo handlowe (227 zł. za tonę); żelazo bednarskie (256 zł. za tonę); drut walcowany (274 zł. za tonę); cement (5,25 zł. za 100 kg); drzewo kantówka (65 zł. za metr sześc.); węgiel (24,15 zł. dąbrowski i 25,60 zł. górnośląski za 1 tonę) nie zmieniły przez cały miesiąc cen Cynk zdrożał z 1,35 do 1,50 zł. za 1 kg. Bawełna amerykańska zdrożała z 3,21 do 4 zł. za 1 kg.

HUMOR.

Ile dzisiaj?

— Zimno. Jak pan myśli — ile dzisiaj być może?

— Pewno ze 12.

— Co pan mówi! Reaumura czy Celsjusza?

— Jakiego tam Reaumura — ja mówię o kursie pod „Kasztanami".

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

RADIO.

Program na piątek 18 grudnia.

WIEDEŃ (530) 16.15 Koncert, 20.15 „Rozwódka" operet. Falla.

HAMBURG (392, 298, 279) 12 Koncert; 18 koncert na cytrze 20 muzyka Bożego Narodzenia 22. Muz. taneczna.

MÜNSTER (410) 17 Koncert; 20.45 Akademja pośw. Weberowi.

WROCŁAW (418.251) 12.30 i 20.15 Koncerty.

RZYM (425) 20.45 Wielki koncert instrumentalno-wokalny.

TULUZA (441) 13.30, 21.45, 22.25 Koncerty.

MONAHIUM (485.340) 16.30, 19.20. Koncerty.

ABERDEEN (495) 17.15, 19, 19.30, 21, 21.30 i 23 Koncerty.

ZURYCH (515) 20.15 Koncert.

GENEWA (1100) 20.15 Koncert.

DAVENTRY (1600) 12, 14, 17, 19, 21 Koncerty 24 koncert z restaur. „Piccadilly" 1—3, Koncert ork. z restauracji „New-Prince".

LONDYN (365) 21, 22, 22,45 Koncerty.

PARYŻ (1750) 13.30 Koncert Luciena; 21.30 Koncert Radio.

BERLIN (505, 576, 1300) 16.30 Koncert; 19.30 Jaś i Małgosia op. Humperdinka, transp. z Opery.

UWAGA: Czas w Londynie i Paryżu różni się o godzinę, czyli gdy u nas jest pierwsza w nocy, w Londynie i Paryżu jest godzina dwunasta.

— **Z Piśmiennictwa.** W związku z nadchodzącym uroczystym obchodem setnej rocznicy śmierci Stanisława Staszica, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze wydało popularną broszurę p. t. Stanisław Staszic.

Autor P Al. Janowski w bardzo przystępnej i pięknej formie nakreślił żywot Staszica. Broszurka ta posłużyć może, a zwłaszcza dla nauczycielstwa, jako dobrze opracowany wykład ilustrowany 35 starannie dobranemi przezroczami.

Wybór myśli Staszica i bibljografja wypełniają cenną broszurę.

Broszura jest do nabycia w Polskim Towarzystwie Krajoznawczym, Karowa 31.

ZE ŚWIATA.

— **Język międzynarodowy.** Rozwój radjofonji w Europie wysunął konieczność stosowania dla celów międzynarodowych języka pomocniczego. Język taki posiadać powinien dwie zalety kardynalne: 1) dźwięczność „radjofoniczną", i 2) łatwość nauczania się go. Żaden z języków żywych obu tych zalet równocześnie nie posiada: Zwrócono się więc do języków sztucznych. Z tych ostatnich wysunął się na czoło język Esperanto. Na szeregu najpoważniejszych naukowych kongresów międzynarodowych zostało Esperanto przyjęte, jako język pomocniczy. Również międzynarodowy kongres radjoamatorów przyjął go, jako język pomocniczy w komunikacjach radjoamatorskich. Są więc wszelkie podstawy, aby język ten przyjęty był również w radjofonji, to jest w transmisjach koncertów, odczytów, komunikatów etc. Przypomnieć należy, iż wynalazcą Esperanto jest Polak — Dr. Zamenhoff.

— **Radjofon w walce ze spekulacją.** Stwierdzono, iż w Afryce Południowej wielki rozwój radjofonji przyczynił się w znacznym stopniu do zwalczania nieuczciwej spekulacji w handlu produktami rolnymi. Liczni osadnicy, aczkolwiek mieszkają w odludnych fermach o setki kilometrów oddalonych od większych skupień ludzkich, doskonale są poinformowani, jakie w danym dniu obowiązują ceny na rynku stołecznym, odbierając co dnia radjofoniczne komunikaty giełdowe i towarowe. Fermerzy, odczuwając na własnej kieszeni korzyści wpływające z radjofonji, nie szczędzą wydatków na jej utrzymanie, to też radjofonja, nie bacząc na wysokie koszta licencji, rozwija się w Afryce Południowej na dużą skalę i w szybkiem tempie.

Największa turbina na świecie.

Do budowy największej na świecie turbiny parowej przystąpiło obecnie towarzystwo Westingheuse Comp. w Pittburgu. Turbina ta przeznaczona jest dla elektrowni w Nowym Yorku i będzie posiadała siłę 110 tys. koni parowych i wytwarzać będzie 80 tys kilowatów prądu. Cała maszynerja ważyć ma około dwuch milonów funtów angielskich. Największe z dotychczas zbudowanych turbin-generatorów parowych wytwarzały tylko 50 tys. kilowatów.

BIULETYN

w dn. 17 listopada 1925 r. godz. 7-a rano.

1) Ciśnienie powietrza	758.4 mm
2) Kierunek wiatru	W
3) Siła wiatru	I m/s
4) Stan nieba	pogodnie
5) Wilgot. bezwzględna	1.9 mm
6) Wilgot. względna	97%
7) Temp. powietrza	—10°.9
8) Ilość opadów (z doby ubiegł. całej)	—
9) Najwyż. temp (z doby ubiegł. całej)	—4°.0
10) Najniż. temp. (z doby ubiegł. całej)	—8, 2
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm 1 g. p p.	+0.23

Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Sp. z ogr. odp. Redaktor A. RAUWIN.